

سؤالات درس اول فنون یازدهم

ردیف	
۱	<p>چه چیزی زمینه تغییر سبک از خراسانی به عراقی شد؟</p> <p>۱- روی کار آمدن حکومت غزنوی و سلجوقی</p> <p>۲- تغییر مرکز ادبی از خراسان به عراق عجم</p>
۲	<p>سبک عراقی چگونه به وجود آمد؟</p> <p>با فاصله گرفتن « سبک بینابین و آذربایجانی » از « سبک خراسانی » سبک عراقی پدید آمد.</p>
۳	<p>سبک عراقی چه زمانی و چه مدت سبک غالب ادبیات ایران بود؟</p> <p>از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت سیصد سال</p>
۴	<p>حمله موفولان چه تأثیری بر ایران گذاشت؟</p> <p>۱- به نظام اقتصادی، کشاورزی و فرهنگی ایران آسیب عمده ای وارد ساخت</p> <p>۲- خراسان که کانون فرهنگی ایران بود ویران شد.</p> <p>۳- بسیاری از مدارس که مهد علم و فرهنگ بودند از بین رفت.</p> <p>۴- بزرگانی مثل نجم الدین کبری و عطار نیشابوری کشته شدند.</p>
۵	<p>دو بیت زیر از کیست و در چه زمینه ای سروده شده است؟</p> <p>کس نیست که تا بر وطن خود گرید دی بر سر مرده ای دوصد شیون بود</p> <p>بر حال تباه مردم بد گرید امروز یکی نیست که برصد گرید</p> <p>کمال الدین اصفهانی، در باره قتل عام سال ۶۳۳ (ه.ق) مغولان در اصفهان</p>
۶	<p>تصوف چگونه پدید آمد؟</p> <p>با حمله ویرانگر مغول و بعد از آن با هجوم وحشیانه تیمور و حکومت ظالمانه این دو، نه تنها بناها و آبادانی ها نابود شد، بلکه بنیان فرهنگ و اخلاق هم تباه و ویران شدو دوستداران فرهنگ و اخلاق که سرخورده و مأیوس شده بودند، اغلب منزوی شدندو به تصوف پناه بردند تا به آرامش برسند.</p>
۷	<p>ادبیات تصوف بر چه چیزی تکیه داشت؟</p> <p>تسامح و تساهل، خدمت به خلق، آزادگی و بی اعتقادی به دنیا</p>
۸	<p>در اواخر دوره مغول ادبیات فارسی چگونه رونق یافت؟</p> <p>در اواخر دوره مغول بساط حکومت عباسی (المستعصم بالله) برچیده شد و با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی و نگارش آن از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی بین مردم رونق گرفت.</p>
۹	<p>چرا به سبک قرنهای هفتم تا نهم عراقی می گویند؟</p> <p>۱- بعد از حمله مغول کانون های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد.</p> <p>۲- شاعران و نویسندگان بزرگ در این دوره غالباً از اهالی شهر های عراق عجم بودند.</p>
۱۰	<p>چرا در سبک عراقی وضعیت ادبیات ایران سست و نا به سامان (عوامل منفی و مخرب حمله مغول) شد؟</p> <p>۱- بسیاری از دانشمندان و ادیبان کشته یا متواری شدند</p> <p>۲- دیگر از دربار ادب دوست و خاندانهای ادب پرور خبری نبود</p>

۱۱	عوامل مثبت حمله مغول را بنویسید. ۱- با انتقال مراکز فرهنگی به عراق عجم و انتقال قدرت به فلات مرکزی ایران، موجب رشد زبان و ادبیات و اعتبار ۲- ادیبان و دانشمندان ایران شد. ۳- در حوزه های ری، فارس، همدان و اطراف آنها آثار ارزشمندی پدید آمد.
۱۲	ویژگی شعر سبک عراقی را بنویسید. ۱- شعر این عصر، نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد. ۲- اکثر شاعران از حاکمان روی گردان شدند
۱۳	چه قالبهای شعری در سبک عراقی گسترش یافت؟ به علت روی گردانی شاعران از حاکمان قالب قصیده که بیشتر در خدمت دربار و مدح شاهان بود از رونق افتاد و غزل که دل و عشق بود رواج یافت. و البته قالب مثنوی نیز برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان وسیعی پیدا کرد.
۱۴	چرا قالب مثنوی در سبک عراقی رواج یافت و در چه آثاری دیده می شود؟ چون محتوای مثنوی اخلاق، عاطفه و عرفان است مثنوی معنوی از مولانا جلال الدین بلخی اثر ارزشمندی از حماسه عرفانی سروده شده است که قهرمانش انسان پاک نهاد و خداجویی است که به نبرد با هوای نفس می پردازد.
۱۵	نثر در سبک عراقی به چند شیوه رواج یافت؟ بنویسید. ۱- « ساده نویسی » در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد ۲- « پیچیده نویسی » با محتوای عمدتاً تاریخ حاکمان وقت در آثاری چون تاریخ جهانگشای جوینی
۱۶	معروف ترین شاعران و نویسندگان سبک عراقی را بنویسید. ۱- مولانا جلال الدین محمد بلخی ۲- سعدی فرامن روای ملک سخن ۳- فخر الدین عراقی ۴- نجم الدین رازی ۵- عطا ملک جوینی ۶- خواجه رشید الدین فضل الله همدانی
۱۷	مولانا جلال الدین محمد بلخی چه کسی بود؟ از شاخص ترین شاعران عارف است که دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه ای پدید آورد.
۱۸	بزرگترین اثر مولانا چیست؟ مثنوی معنوی و دیوان شمس که بسیاری از معارف بشری و مسایل عرفانی را بیان کرده است.
۱۹	آثار منشور مولانا را نام ببرید و مشخص کنید کدام اثر سبک نوشتاری او را نشان می دهد؟ « فیه مافیه و مجالس سبعه » را مولانا بیان کرده است و شاگردانش آنها را نوشته اند و « مکاتیب » مجموعه نامه های مولانا خود اوست که سبک او را بیشتر و بهتر نشان می دهد.
۲۰	سعدی به چه لقبی معروف است؟ فرمانروای ملک سخن
۲۱	آثار سعدی و ویژگی های آنها را بنویسید. ۱- سی و پنج سال گرد جهان گشت و تجربه اندوخت و از هر خمی خوشه ای چید و گلستان را نوشت ۲- بوستان را در قالب مثنوی پدید آورد (ویژگی خاص این دو اثر: درس اخلاق و حکمت می آموخت) ۳- در سرودن غزل های عاشقانه سرآمد شاعران و نویسندگان فارسی است. ۴- در بیشتر قالبهای شعری طبع آزمایی کرده است و شاهکارهای ماندگاری را به جای گذاشته است.
۲۲	آثار فخرالدین عراقی را بنویسید و موضوع آنها را مشخص کنید. ۱- غزل های عرفانی زیبا

	<p>۲- مثنوی عشاق نامه که در هر فصلی از این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته است و سخن را با حکایت و تمثیل به پایان رسانده است.</p> <p>۳- لمعات در سیر و سلوک عارفانه به نظم و نثر نوشته است.</p>	
۲۳	<p>نجم الدین رازی چه کسی بود و چه اثر ماندگاری از او به جای مانده است.</p> <p>از منشیان و نویسندگان توانا و از عارفان وارسته سبک عراقی است.</p>	
۲۴	<p>اثر مهم نجم الدین دایه چیست و چه ویژگی هایی دارد؟</p> <p>۱- مرصادالعباد به نثر ساده نوشته شده است</p> <p>۲- و گاهی دارای سجع و موازنه است. علاوه بر این نویسنده در خلال موضوعات کتاب، آیات و احادیث و اشعاری از خود یا شاعران دیگر نقل می کند.</p> <p>۳- نثری شیوا ، آراسته و دل انگیز دارد</p> <p>۴- در بین متون عارفانه مرتبه ای والا دارد.</p>	
۲۵	<p>عطا ملک جوینی چه کسی بود؟</p> <p>از نثر نویسان سبک عراقی است . خاندان او از افراد با نفوذ حکومت مغولان بود. وی نوجوانی را به کارهای دیوانی پرداخت و در سفر های متعددی حضور داشت. وی اطلاعات فراوانی در باره مغولان کسب کرد که موجب تألیف کتاب او شد.</p>	
۲۶	<p>اثر مهم عطاملک جوینی چیست؟ ویژگی های آن را بنویسید.</p> <p>تاریخ جهانگشا</p> <p>۱- این کتاب در شرح ظهور چنگیز ،</p> <p>۲- احوال و فتوحات او ،</p> <p>۳- تاریخ خوارزمشاهیان ،</p> <p>۴- فتح قلعه های اسماعیلیه</p> <p>۵- و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.</p> <p>۶- نثر این کتاب متکلف و دشوار است.</p>	
۲۷	<p>رشید الدین فضل الله چه کسی است ؟</p> <p>یکی از چهره های علمی ، سیاسی در عصر ایلخانان است. وی وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو بود.</p>	
۲۸	<p>رشید الدین فضل الله همدانی چه اثر مهمی دارد؟</p> <p>کتاب جامع التواریخ که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.</p>	
۲۹	<p>رشید الدین فضل الله همدانی چه اقدام مهم فرهنگی را انجام داده است؟</p> <p>تأسیس عمارت ربیع رشیدی است که در حکم دانشگاه آن زمان بوده است.</p>	
۳۰	<p>شمس قیس رازی چه کسی است و اثر مهم او چیست و در چه موضوعاتی نوشته شده است؟</p> <p>از نویسندگان زبر دست قرن هفتم است و اثر معروف آن « المعجم فی معاییر اشعارالعجم » است که از نخستین و مهمترین آثار در علم عروض ، قافیه ، بدیع و نقد شعر است. و نثری عالمانه و ساده دارد.</p>	
۳۱	<p>قرن هشتم</p> <p>چرا در قرن هشتم مذاهب مختلف توانستند نظراتشان را ابراز کنند؟</p> <p>در این دوران به دلیل بی اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی تعصبی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذاهب مختلف عقاید خود را ابراز کنند.</p>	

۳۲	قلمرو زبان فارسی در زمان ایلخانان تا کجا بود؟ قلمرو بالندگی زبان و فرهنگ فارسی در این دوران عرصه وسیعی یافت به طوری که شبه قاره هند تا آسیای صغیر بسیاری به این زبان سخن می گفتند.
۳۳	مرکز ادبی در این دوره کجا بود؟ مناطق مثل مرکز ایران (عراق عجم) به ویژه شهر شیراز در حکم مرکز ادبی این عصر به شمار می رود.
۳۴	از بین رفتن دربارهای ادب دوست ایران چه نتیجه ای در بر داشت؟ از رونق افتادن قصیده سرایی را در بر داشت و زبان شعر جز در سروده های شاعران شاخص مانند خواجه و حافظ به سستی گرایید.
۳۵	وضعیت شعر در قرن هشتم چگونه بود؟ به جز در سروده های شاعران شاخص مانند خواجه و حافظ به سستی گرایید.
۳۶	خواجوی کرمانی که بود؟ از غزل پردازان برجسته قرن هشتم است وی شاعری است که غزلهایش بر حافظ تأثیر گذار بوده است.
۳۷	حافظ از اشعار چه کسی تأثیر پذیرفته است؟ خواجوی کرمانی
۳۸	از کجا می توان فهمید که خوجو اشعار پخته ای دارد؟ خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است که نشان دهنده استادی او در شاعری است . شعر او در مجموع کمال یافته و پخته است.
۳۹	ابن یمین کیست و در چه شعری قدرت شاعری او نمایان است؟ شاعر عصر سربداران، مردی دهقان پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.
۴۰	در ادبیات ابن یمین چه چیزی مورد تأکید قرار گرفته است؟ وی در شع خود قناعت پیشگی و بی اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار داده است.
۴۱	ابیات زیر از کیست و چه موضوعی را در سرودن این اشعار در نظر داشته است؟ مرد آزاده در میان گروه محترم آنگهی تواند بود وانکه محتاج خلق شد، خوار است گرچه خوش خو و عاقل و داناست کز ایشان به مالش استغناست گرچه در علم بوعلی سیناست از ابن یمین است . این شعر از قطعات اخلاقی او در زمینه بلند طبعی سروده شده است.
۴۲	حافظ چگونه غزل را به کمال رسانده است؟ او با تلفیق عشق و عرفان غزل فارسی را به کمال رسانید.
۴۳	لحن کلام حافظ چگونه است؟ لحن سخن او گزنده ، طنز آمیز و سرشار از خیر خواهی و اصلاح طلبی است.
۴۴	چرا غزل حافظ به بیت الغزل معروف است؟ در غزل او فرهنگ و گذشته ایران با همه کمال ایرانی ، اسلامی خود رخ می نماید و شعرش به قول خود او « همه بیت الغزل معرفت است»
۴۵	سلمان ساوجی در سرودن اشعارش از چه کسانی بهره گرفته است؟ در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است و قصایدی نیز در سبک عراقی دارد.

۴۶	اثر مهم سلمان ساوجی چیست و از چه کسی تقلید کرده است؟ مثنوی « جمشید و خورشید » او به شیوه داستانهای نظامی سروده شده است.
۴۷	ویژگی شعر عبید زاکانی را بنویسید. شاعر خوش ذوق و آگاهی است که نکته یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است. شاعری که ناملایمات اوضاع آشفته روزگار خود را بر نمی تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر می کشید.
۴۸	آثار عبید را بنویسید و ویژگی آنها را بیان کنید. در منظومه موش و گربه نابهنجاری های اجتماعی را به خصوص در دو طبقه حاکمان و قاضیان به شیوه تمثیل بیان کرده است. این شوخ طبع آگاه نه تنها در شعر که در نثر نیز طنزهای ماندگاری دارد. رساله دلگشا، اخلاق الاشراف و صد پند از آن جمله اند.
۴۹	حمدالله مستوفی چه کسی بود و چه اثری دارد؟ در چه موضوعی نوشته شده است؟ او از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب تاریخ گزیده است. این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال (۷۳۰ ه. ق) در بر می گیرد.
۵۰	قرن نهم چه چیزی بعد از حمله مغول بنیه فرهنگی، هنری، اجتماعی ایران را نابود کرد؟ بعد از غارتها و ویرانگری های مغولان، ایران دستخوش حمله بنیان برانداز دیگری به وسیله تیمور گورکانی شد و آنچه پس از حمله مغول سالم یا نیمه مانده بود (مثل فارس) و یا در زمان ایلخانان مغول (جانشینان چنگیز) مختصر تجدید حیاتی یافته بود همه از میان رفت.
۵۱	نتایج حمله تیمور چه بود؟ آنچه پس از حمله مغول سالم یا نیمه مانده بود (مثل فارس) و یا در زمان ایلخانان مغول (جانشینان چنگیز) مختصر تجدید حیاتی یافته بود همه از میان رفت.
۵۲	تیموریان در چه زمانی بر ایران حکومت کردند؟ از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم
۵۳	در زمان تیموریان چه هنرهایی رواج یافت؟ در عهد آنان علاوه بر گسترش هنرهایی « مینیاتور، معماری و تذهیب » تاریخ نویس به همان اسلوب ساده رواج یافت و ادبیات رونقی تازه گرفت.
۵۴	در زمان تیموریان چه کسانی به فرهنگ ایران کمک کردند؟ جامی و دولت شاه سمرقندی کتابهای ارزشمندی نوشتند هرچند این رونق بنیادی نبود.
۵۵	چرا آثار این دوره رونق بنیادی نداشت؟ چون کتابهای تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات این دوره نیز تقلیدی و فاقد نوآوری بود.
۵۶	جانشین تیمور که بود؟ شاهرخ میرزا
۵۷	شاهرخ و بایسنقر میرزا چه کارهای فرهنگی انجام دادند؟ شاهرخ شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار داد او با علاقه ای که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود از هنرمندان نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود. بایسنقر میرزا پسر او نیز هنرمند و هنر دوست بود و در زمان او هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند و با تصاویری زیبا آراستند.

۵۸	بعد از تیمور چه آثاریدر زمینه فرهنگی باقی متند؟ قرآن و شاهنامه فردوسی که به خط خوش نوشته شده بود و با تصاویری زیبا آراسته بود.
۵۹	شاعران عصر تیمور را نام ببرید. جامی ، شاه نعمت الله ولی ، دولتشاه سمرقندی
۶۰	جامی که بود؟ و چه آثاری از او باقی مانده است؟ معروفترین شاعر این قرن است کتاب بهارستان را به سبک گلستان سعدی نوشت و در کتاب نفحات الانس خود نیز شیوه تذکره الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. او همچنین مثنوی هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه الاحرار یکی از آنهاست.
۶۱	شاه نعمت الله ولی که بود و اشعار او شامل چه مفاهیمی است؟ او در تصوف و طریقت مقامی بلند داشت و سرسلسله صوفیان نعمت اللهی به شمار می رود دیوان شعرش مضامین عرفانی دارد.
۶۲	اثر مهم دولتشاه سمرقندی چیست ؟ آن را به تشویق چه کسی نوشته است و شامل چه مطالبی است؟ او تذکره دولتشاه را به تشویق امیر علی شیر نوایی نوشته است این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.